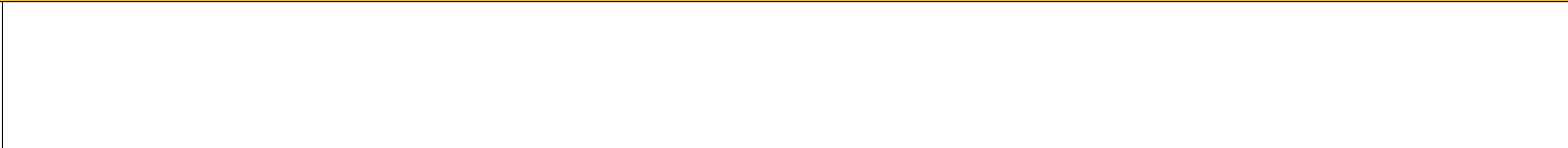

Dimensjoner i sosial kompetanse

Empati

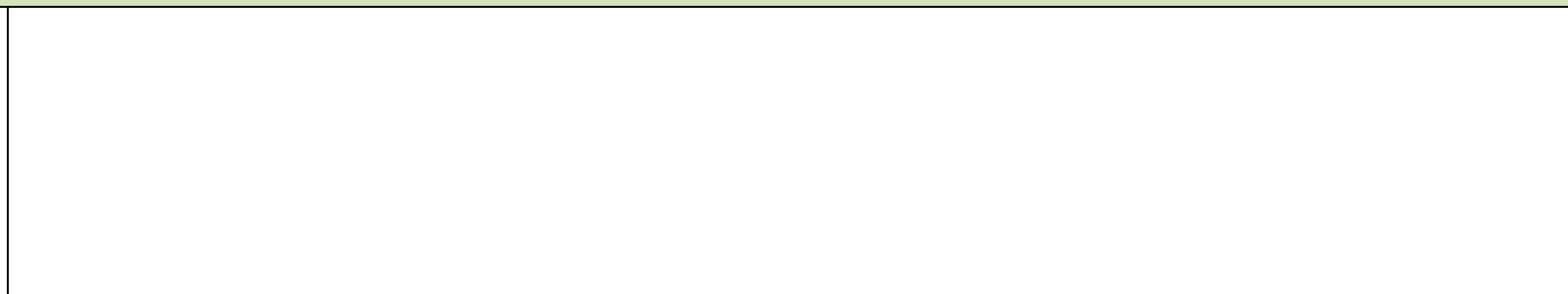
Samarbeid

Selvhevdelse

- Kunne be om noe på en høflig måte

Selvkontroll/ Selvinnsikt

Ansvarlighet

Empati er evnen til å sette seg inn i og vise respekt for andres følelser og synspunkter. Denne dimensjonen i sosial kompetanse er vesentlig for å kunne etablere vennskap og nære relasjoner til andre. En godt utviklet empati vil også fungere som en motvekt mot for eksempel mobbing og vold. Sosial sensitivitet, evnen til å fortolke sosiale signaler, er en del av empatibegrepet (Ogden 2001). Empati er ikke bare en stabilt nedlagt egenskap, empati er også situasjonsbestemt og kan derfor utvikles og endres. Skal elevene i skolen utvikle empati, bør de møte empatiske lærere.

Samarbeid innebærer å dele med andre, hjelpe andre og være gjensidig avhengig av hverandre. En viktig side ved samarbeid vil dreie seg om å følge regler og beskjeder. Samarbeid bør øves på i realistiske sammenhenger, og det må verdsettes og utøves aktivt.

Selvhevdelse omfatter å be andre om hjelp, kunne stå for noe selv og å reagere på andres handlinger. Evne til hensiktsmessig selvhevdelse er ofte avgjørende for å kunne delta aktivt i sosiale miljøer og fellesskap. I dette ligger også evnen til å kunne si nei til det du for eksempel helst ikke bør være med på.

Selvkontroll handler om å tilpasse seg fellesskapet og ta hensyn til andre. Det vil innebære å kunne vente på tur, være kompromissorientert og å reagere på erting og kommentarer fra andre uten å ta igjen, bli sint eller slåss. Selvkontroll bidrar til å regulere forholdet mellom følelser og atferd og er særlig viktig for å kunne kontrollere impulser (Ogden 2001). I noen grad kan selvkontroll læres gjennom kognitive strategier bygd på blant annet selvinstruksjon. Bevissthet om egne følelser og evne til å forstå seg selv er her vesentlig.

Ansvarlighet dreier seg om å utføre oppgaver og vise respekt for egne og andres eiendeler og arbeid. Utvikling av ansvarlighet vil ha nær sammenheng med å få ansvar gjennom medbestemmelse og ta konsekvensene av ansvaret. Ansvarlighet handler også om evnen til å kunne kommunisere med voksne.

*Vi på Moen skole holder ingen utenfor.
Vennlighet og hensyn tar vi med i lek og alvor.
På skolen og på veien tar vi vare på enhver.
Ingen skal få sjanse til å trives dårlig her.*

34-44	Mål	Innhold		Felles innhold
		1.-4.	5.-7.	
Vi tar vare på hverandre og gjør hyggelige ting sammen	<p>34: Jeg hilser på alle på skolen på en hyggelig måte</p> <p>35: Jeg sier minst en hyggelig ting til LPen min hver dag</p> <p>36: Jeg gjør noe hyggelig med fadderer/ annen klasse</p> <p>37: Jeg er aktivt med på skolens fellesaktiviteter</p> <p>38: Jeg kan navnet på alle på min høstaktivitetsgruppe</p> <p>39: Jeg sier «ja» til å leke med andre i klassen</p> <p>41: Jeg lar også andre bestemme i leken</p> <p>42: Jeg viser at jeg bryr meg når noen har det leit</p> <p>43: Jeg bidrar positivt i leke- / aktivitetsgruppa mi</p> <p>44: Jeg er oppmerksom mot min hemmelig venn hver gang</p>	<p>Mitt valg 1.-4. trinn</p> <p><u>Kapittel 1 – Vi lager et godt skolemiljø:</u> Leksjon 3: Vi er høflige. Leksjon 5: Vi gir av oss selv.</p> <p><u>Kapittel 2 – Vi arbeider sammen:</u> Leksjon 5: Vi er venner. Leksjon 6: Gode lyttere.</p> <p><u>Kapittel 5 – Vi tar vare på hverandre:</u> Leksjon 1: Vi begynner. Leksjon 2: Vi gir ros. Leksjon 3: Vi kan mange ting. Leksjon 5: Vi tar ansvar sammen. Leksjon 6: Vi bryr oss om hverandre.</p>	<p>Mitt valg 5.-7. trinn</p> <p><u>Kapittel 1 – Utvikling av skolemiljøet:</u> Leksjon 1: Vi blir bedre kjent. Leksjon 2: Vi lager klasseregler. Leksjon 3: Vi får bort negative kommentarer. Leksjon 7: Positive opplevelser. Leksjon 8: Vi viser at vi liker hverandre.</p>	<p>Felles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fellessamling med oppstart av hver tese. Der elever forklares/informeres om tesen og hva som forventes. Alle får et oppdrag. - Hilse tilbake når en hilser til deg. - Turdager (f.eks. fadderklasser, 1.-4., 5.-7.) - Felles lunsj. - Spilltimer. - Sangsamling. - «Lese for»- stund. - Skrive i loggbok/muntlig noe fint om LPen sin. - Høstaktivitetsdag: navneleker – sette melodi til navnene, første bokstav i navnet skal være en ting (Lene- leverpostei, Hilde- hamburger), lang, lang rekke. - Ingen utenfor: dans i skolegården, grilling i skolegården, leker i skolegården v/6.kl, høstaktivitetsdag v/7.kl, felles formingsaktivitet, TL kan ha TL-aktiviteter. - Oppsummering av tesen på fellessamling. Vise bilder fra perioden. - Periodens tese og oppsummering synliggjøres på skolens forside, slik at også foreldre kan se hva skolen har fokus på. - Fokusplakat i klasserommet. - LP-snakkis hver morgen en uke (Si hyggelige ting til LPen din, Hvordan har du det i dag? Hvorfor er det bra å gå på Moen skole? Hva synes du selv du er flink til?)

45-05	Mål	Innhold		Felles innhold
		1.-4.	5.-7	
Vi sier ting på en hyggelig måte og tar hensyn til hva andre føler	<p>45: Jeg kan forklare ordet empati</p> <p>46: Jeg sier noe hyggelig til en ny medelev hver dag</p> <p>47: Jeg inkluderer andre i lek og samtale</p> <p>48: Jeg spør og svarer på en hyggelig måte</p> <p>49: Jeg sier ting på en hyggelig måte</p> <p>50: Jeg har et positivt kroppsspråk</p> <p>01: Jeg sier noe hyggelig til en ny medelev/ voksen hver dag</p> <p>02: Jeg er en god LP</p> <p>03: Jeg kan den gylne regel og praktiserer den i hverdagen</p> <p>04-05: Jeg kan bidra med ideer som oppsummerer hva vi har jobbet med i denne perioden (logg, billedserie, plakat osv).</p>	<p>Mitt valg 1.-4. trinn</p> <p><u>Kapittel 1 – Vi lager et godt skolemiljø:</u> Leksjon 2: Vi blir kjent med hverandre. Leksjon 3: Vi er høflige.</p> <p><u>Kapittel 2 – Vi arbeider sammen:</u> Leksjon 3: Vi er en gruppe.</p> <p><u>Kapittel 5 – Vi tar vare på hverandre:</u> Leksjon 1: Vi begynner. Leksjon 2: Vi gir ros. Leksjon 5: Vi tar ansvar sammen. Leksjon 6: Vi bryr oss om hverandre.</p>	<p>Mitt valg 5.-7. trinn</p> <p><u>Kapittel 1 – Utvikling av skolemiljøet:</u> Leksjon 3: Vi får bort negative kommentarer. Leksjon 8: Vi viser at vi liker hverandre.</p> <p><u>Kapittel 2 – Samspill og følelser:</u> Leksjon 1: Gode og dårlige lyttere. Leksjon 3: En regnbue av følelser. Leksjon 4: Å forstå kroppsspråket. Leksjon 5: Vårt følelsesalbum. Leksjon 6: En dråpe i bøtta.</p> <p><u>Kapittel 3 – Relasjoner:</u> Leksjon 6: Gjør som oss i vår gjeng. Leksjon 7: Venner Leksjon 9: Gruppepress.</p>	<p>Felles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fellessamling med oppstart av hver tese. Der elever forklares/informeres om tesen og hva som forventes. Alle får et oppdrag. - Hilse tilbake når en hilser til deg. - Turdager (f.eks. fadderklasser, 1.-4., 5.-7.) - Felles lunsj. - Spilltimer. - Sangsamling. - «Lese for»- stund. - Skrive i loggbok/muntlig noe fint om LPen sin. - Høstaktivitetsdag: navneleker – sette melodi til navnene, første bokstav i navnet skal være en ting (Lene- leverpostei, Hilde- hamburger), lang, lang rekke. - Ingen utenfor: dans i skolegården, grilling i skolegården, leker i skolegården v/6.kl, høstaktivitetsdag v/7.kl, felles formingsaktivitet, TL kan ha TL-aktiviteter. - Oppsummering av tesen på fellessamling. Vise bilder fra perioden. - Periodens tese og oppsummering synliggjøres på skolens forside, slik at også foreldre kan se hva skolen har fokus på. - Fokusplakat i klasserommet. - LP-snakkis hver morgen en uke (Si hyggelige ting til LPen din, Hvordan har du det i dag? Hvorfor er det bra å gå på Moen skole? Hva synes du selv du er flink til?)

06-17	Mål	Innhold		Felles innhold
		1.-4.	5.-7.	
Vi respekterer og hører på dem som bestemmer og møter hverandre med vennlighet	<p>06: Jeg smiler og sier hei til de jeg møter</p> <p>07: Jeg sier noe hyggelig til andre hver dag</p> <p>09: Jeg sier fra på en ordentlig måte og viser et positivt kroppsspråk</p> <p>10: Jeg prøver å hjelpe dem som trenger det</p> <p>11: Jeg ser på og lytter til dem jeg snakker med</p> <p>13: Jeg kan vente på tur uten å avbryte</p> <p>14: Jeg kan gi positiv respons</p> <p>15: Jeg hører på den/ dem som bestemmer og godtar det som blir bestemt</p> <p>16: Jeg respekterer andres meninger</p> <p>17: Jeg har alltid plass til en til i leken</p>	<p>Mitt valg 1.-4. trinn</p> <p><u>Kapittel 1 – Vi lager et godt skolemiljø:</u> Leksjon 2: Vi blir kjent med hverandre. Leksjon 4: Vi lager regler. Leksjon 5: Vi gir av oss selv.</p> <p><u>Kapittel 2 – Vi arbeider sammen:</u> Leksjon 2: Lyttelyset. Leksjon 3: Vi er en gruppe. Leksjon 4: Vi takler sinne. Leksjon 5: Vi er venner. Leksjon 6: Gode lyttere.</p> <p><u>Kapittel 5 – Vi tar vare på hverandre:</u> Leksjon 1: Vi begynner. Leksjon 2: Vi gir ros. Leksjon 5: Vi tar ansvar sammen. Leksjon 6: Vi bryr oss om hverandre.</p> <p><u>Mitt valg idehefte:</u> Kapittel 1 (bli-kjent-øvelser) og kapittel 3 (samarbeidsøvelser).</p>	<p>Mitt valg 5.-7. trinn</p> <p><u>Kapittel 1 – Utviklingen av skolemiljøet:</u> Leksjon 1: Vi blir bedre kjent. Leksjon 2: Vi lager klasseregler. Leksjon 8: Vi viser at vi liker hverandre.</p> <p><u>Kapittel 2 – Samspill og følelser:</u> Leksjon 1: Gode og dårlige lyttere. Leksjon 2: Å ta ansvar. Leksjon 4: Å forstå kroppsspråket. Leksjon 8: Sinne og frustrasjon. Leksjon 10: Konfliktløsning.</p> <p><u>Kapittel 3 – Relasjoner:</u> Leksjon 5: Vennskap.</p> <p><u>Mitt valg idehefte:</u> Kapittel 1 (bli-kjent-øvelser) og kapittel 3 (samarbeidsøvelser).</p>	<p>Felles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fellessamling med oppstart av hver tese. Der elever forklares/informeres om tesen og hva som forventes. Alle får et oppdrag. - Hilse tilbake når en hilser til deg. - Turdager (f.eks. fadderklasser, 1.-4., 5.-7.) - Felles lunsj. - Spilltimer. - Sangsamling. - «Lese for»- stund. - Skrive i loggbok/muntlig noe fint om LPen sin. - Høstaktivitetsdag: navneleker – sette melodi til navnene, første bokstav i navnet skal være en ting (Lene- leverpostei, Hilde- hamburger), lang, lang rekke. - Ingen utenfor: dans i skolegården, grilling i skolegården, leker i skolegården v/6.kl, høstaktivitetsdag v/7.kl, felles formingsaktivitet, TL kan ha TL-aktiviteter. - Oppsummering av tesen på fellessamling. Vise bilder fra perioden. - Periodens tese og oppsummering synliggjøres på skolens forside, slik at også foreldre kan se hva skolen har fokus på. - Fokusplakat i klasserommet. - LP-snakkis hver morgen en uke (Si hyggelige ting til LPen din, Hvordan har du det i dag? Hvorfor er det bra å gå på Moen skole? Hva synes du selv du er flink til?)

18 - 25	Mål	Innhold		Felles innhold
		1.-4.	5.-7.	
Vi rydder etter oss og setter ting tilbake på plass	<p>18: Jeg tar mitt ansvar i fellesskapet</p> <p>19: Jeg bidrar til at skoleområdet ryddig</p> <p>20: Jeg gir positiv oppmerksomhet til dem som er gode til å rydde og sette ting tilbake på plass</p> <p>21: Jeg vet hvor utstyr i klasserom og allrom skal være</p> <p>22: Jeg holder orden på klær og garderobe</p> <p>23: Jeg tar vare på felles leker/ utstyr</p> <p>24: Jeg bidrar til at klasserom, garderobe og allrom er ryddig til skoleslutt</p> <p>25: Jeg bidrar til at klasserom, garderobe og allrom er ryddig til skoleslutt</p>	<p>Mitt valg 1.-4. trinn (repetisjon)</p> <p><u>Kapittel 1 – Vi lager et godt skolemiljø:</u> Leksjon 4: Vi lager regler (bruk regler som er utarbeidet tidligere)</p> <p><u>Kapittel 5 – Vi tar vare på hverandre:</u> Leksjon 5: Vi tar ansvar sammen.</p>	<p>Mitt valg 5.-7. trinn (repetisjon)</p> <p><u>Kapittel 1 – Utvikling av skolemiljøet:</u> Leksjon 2: Vi lager klasseregler (bruk regler som er utarbeidet tidligere)</p> <p><u>Kapittel 2 – Samspill og følelser:</u> Leksjon 2: Å ta ansvar.</p>	<p>Felles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fellessamling med oppstart av hver tese der elever forklares/informeres om tesen og hva som forventes. Alle får et oppdrag. - Alle holder uteområdet ryddig - Alle klasser har et ansvar for området rundt søppelkasser hver sin måned - Felles ryddedag før 17.mai - Klærne er merket. Gå igjennom kleskurven jevnlig, ansvarliggjøre foreldrene, gi beskjed dersom garderobeplassen trenger tilsyn. - Gjenglemte klær legges i gymsalen, og foresatte oppfordres til undersøke om det er noe som tilhører deres barn. - Alt er godt merket, laminerte tegninger. Barna medvirker vi har gode rutiner for dette. Alt har sin faste plass. - Vi har oversikt over uteleker. Barn og voksne rydder inn lekene etter storefri og på ettermiddagen hver dag. Den voksne gir beskjed noen minutter før. Vi leter etter leker som er "borte". - Alle har sine ansvarsområder i fellesrom hvor de har et ekstra ansvar for at det er i orden. - Vi har gode, etablerte rutiner som alle kjenner til. Disse må overholdes. - Alle tar ansvar for å rydde på hver sin plass, både voksne og barn. Fellesrom (ute, mat og helse, sløyd, kjøkken, gangarealer) må også ryddes. - Vi kaster det vi ikke bruker. - Garderobehyller tømmes før ferier.